

Poštovani gospodine predsjedniče, časnici, dočasnici i vojnici, vama prije svega, sretan vaš dan.

Kriza je i u krizi je okovana cijela Europa. Jakima i pametnima je to povod, ako nisu ranije, da se mijenjaju u krizi. Živimo u granicama mogućega, a vojska i oružane snage su jedan od temelja države. Tako je i tako će biti još barem nekoliko generacija. U 2012. godini pritisnuti potrebom da državni proračun reduciramo(jer novaca više nije bilo, na dug se unedogled živjeti ne može, a štetiš ono što imaš, a ne ono što si uzeo od drugoga) morali smo smanjivati brojne proračunske stavke svih ministarstava. Jedino ministarstvo koje nije u toj raspodjeli, odnosno smanjivanju rashodne strane proračuna izgubilo niti lipu, u izvornom proračunu za 2012. godinu, bilo Ministarstvo obrane. To je bila naša, moja, politička odluka, s kojom nisu bili svi zadovoljni u Vladi. U rebalansu proračuna, nažalost, opet je trebalo smanjivati neke rashode i tu je Ministarstvo obrane opet prošlo manje loše nego drugi, neću reći bolje od drugih, nego manje loše. Jer općenito sa situacijom nismo zadovoljni.

Hrvatskoj katkad treba više reda. Možda bi to mogla naučiti od vojske, kako se poštuje red, kako se poštuje disciplina i kako se poštuju pravila. I to je jedini način da u svom životu, radu, u očekivanjima koja imamo od života i koja možemo imati, budemo rame uz rame s onim državama iz kojih dolaze vojnici s kojima neki od vas služe u Afganistanu i na nekim drugim mjestima. Vi kao vojnici niste ništa lošiji od njih, u nekim stvarima ste i bolji, pa ne vidim ni jedan razlog zašto kao država i kao društvo ne bismo bili njima ravnopravni. Naravno, u krizi, i ne samo krizi, nego i u vremenima prosperiteta, treba znati odrediti jasne prioritete, što je važno, što je manje važno, a što najvažnije. Obrana je važna i na obrani se ne može štedjeti. Na obrani se jednako tako ne smije ni neracionalno rasipati. I morate odrediti prioritete. U ovom trenutku, kao predsjednik Vlade, koja je funkcionalno, politički, ustavno najodgovornija za funkcioniranje sustava obrane, za financiranje, za opremanje, dakle za sve ono bez čega vojske i jake oružane sile nema, jer na kraju dana sve je u novcu, ja ovdje kao predsjednik Vlade želim reći da, kada gledam prioritete, kada gledam kao političar, pa i kao državnik, gdje se Hrvatska u ovom trenutku nalazi i što joj prijeti, mogu reći da joj prijeti skoro ništa u odnosu na ono što je prijetilo prije 20 godina, jer smo sigurniji i stabilniji nego ikada, da imamo uglavnom stabilizirane susjede s kojima uglavnom imamo uređene odnose, a ako ih i nemamo, realne prijetnje nema. Prošlo je vrijeme kada su nas morali plašiti nekim stvarima i kada su te prijetnje bile realne, danas ih nema. Međutim, dolaze nove prijetnje. Oni koji su pametni i predostrožni će ih prepoznati. Oni koji su uljuljkani i lijeni, neće ih prepoznati i platit će cijenu za to. To se nama ne smije dogoditi. Ne možemo imati sve. I ne može svatko biti jednako važan u sustavu, moraju postojati važni i oni koji su u danom trenutku još važniji, a naročito oni koji zbog spleta okolnosti, povijesnih imperativa u zadnjih 20 godina, su imali nešto manje. Dakle, u ovom trenutku vidim potrebu da ojačamo onu komponentu hrvatske vojne oružane sile koja je tradicionalno, povijesno, za nas iznimno važna, iz koje crpimo svoj identitet, a to je naša obala, naše more i naša mornarica. U tome zaostajemo. Ako smo u nečemu posebni, posebni smo u tome što smo u Europi jedini mali slavenski narod, po govoru, koji ima tisuću kilometara obale i koji je uz tu obalu stvarao svoju državu, još u ranom srednjem vijeku, i sve se vrtjelo oko tog mora. To more i ta obala je bila, u krajnjoj liniji, zadnjih 150, 200 godina razlog, ako ne izravan, onda neizravan, radi kojeg su nas napadali i htjeli i svoj dio, oni koji su bili neprijatelji u tim ratovima, i u II. svjetskom ratu, pa i u ovom zadnjem ratu. Prema tome, opremanje Hrvatske ratne mornarice i dovođenje mornarice na jednu razinu respektabilne, prepoznatljive sile jedne male države je za mene u ovom trenutku jako važno i kao predsjednik Vlade ću se u okvirima financijskih mogućnosti u ovoj krizi za to najizravnije zalagati. Trebaju nam novi brodovi, po mogućnosti građeni u hrvatskim brodogradilištima, to je također nešto što moramo postići, ali što ne možemo automatski prepisati, jer pravila javne nabave su vrlo stroga. Dakle, i njih ćemo poticati na konkurentnost, treba

nam to znanje, treba nam, u krajnjoj liniji, vidljivost i prestiž. Imamo velika očekivanja od svog mora, dakle od rudnog bogatstva, želimo na tome zarađivati, da bismo mogli opremiti i vas, a za tako nešto trebate i mornaricu, za neke druge prijetnje i neke druge izazove u odnosu na one prije dvadeset i nešto godina. Hrvatska zastava se na Jadranu mora jače vidjeti, puno jače.

U ovom trenutku Hrvatska sudjeluje u nizu vojnih operacija u svijetu. Tu moramo odrediti prioritete. Svoje ljude ne smijemo izlagati nepotrebnom riziku tamo gdje izravne ili neizravne političke koristi za nas nema. Kao što znate, prije nekoliko mjeseci smo u roku od praktički nekoliko dana predsjednik Republike i ja, i Vlada, donijeli odluku da povučemo hrvatske vojnike s Golanske visoravni, zato jer tamo naprosto nije bilo više uvjeta za njihovu zaštitu. Takve odluke morate donijeti odmah. Dakle, ako vojnik ima samo pušku, ako nema ni oklopno vozilo, ne smije biti tamo gdje mu prijete opasnost. Ako ima načina da se brani, da pruži otpor, ako je taj rizik u nekakvom razumnom odnosu sa dobitima koje Hrvatska ima, onda vojnik može ostati. Jer vojnički je posao opasan, profesionalni vojnik je, nažalost, suočen s mogućnošću da bude ranjen i da pogine. I hvala Bogu da se to do sada nije dogodilo i nadam se i da neće. Ubuduće kada budemo donosili odluke o tom vidu naše prisutnosti morat ćemo uvijek stavljati sve na vagu. Ne samo zato što drugi idu, nego se uvijek treba pitati i u okviru NATO-a što je tamo za nas, koliko nas to košta i koji su poslovni interesi. Kao što znate, u nekim žarištima kao što je Sirija, Hrvatska je izravno i neizravno pretrpjela stotine milijuna kuna štete, zbog toga što su nekakva naftna, rudna polja, plinska polja, naprosto prestala funkcionirati. To su stvari na koje se moramo fokusirati nažalost tu naša vojska zbog udaljenosti ne može ništa, to je potpuno nerealno. Dakle, jasno odrediti prioritete, ne možemo imati apsolutno za sve najviši iznos novaca, i u okviru toga donositi odluke. Inzistirati na kvalitetnom obrazovanju naših ljudi, na stalnim kontaktima s onima koji su bolji od nas, zašto to ne reći? To je jedini način da se napreduje i da se uči. Biti otvoren, a more je jednako otvorenost. U našoj povijesti, opet naša posebnost je što smo kao jedan mali narod, putem tog mora bili otvoreni, što smo imali kontakte sa svijetom. Jer mali narodi, pa i male vojske, ako se zatvore sami u sebe onda postanu jedna skučena obitelj koja ne vidi preko plota, koja ne vidi preko ograde. Moramo biti otvoreni. Vi ste vojska s borbenim iskustvom kakvu u ovom trenutku u Europi skoro nema nitko. Vi ste vojska demokratske države, države koja ulazi u Europsku uniju, u kojoj vrijede pravila koja su stroga, koja su katkad kruta, a katkad fleksibilna, i na koja ćemo se morati naučiti. Europska unija je zajednica otvorenih država, demokratskih država, ona je prostor slobode, i to u krajnjoj liniji u kontaktima s vojnicima najvećih demokratskih nacija imate priliku vidjeti stalno zadnjih godina. Prema tome moja Vlada će ulagati u vojsku najviše što je moguće, svjesni da je to država, a da država nije šala, svjesni da ono što izgubiš danas, možda nećeš moći vratiti za pet godina. Svjesni da se svaki zaostatak plaća tako da eksponencijalno raste i da ga kasnije hvataš godinama. Ali isto tako svjesni, i to moram ovdje naglasiti, da živimo u demokratskom društvu, da je vojska branitelj i hrvatske neovisnosti, ali i onih ustavnih vrednota, slobodarstva, otvorenosti i tolerancije, i da sve to skupa treba gledati zajedno. I da ničiji prostor slobode neće biti zaštićen, na način da se nekome drugome ograničava prostor slobode. Tako funkcioniraju države s kojima smo rame uz rame saveznici u NATO-u. To nisu slučajno države demokracije i nisu slučajno države demokracije, skoro bez iznimke, danas i prije dvadeset godina najuspješnije, najbogatije, najprosperitetnije i u kojima ljudi imaju najveća očekivanja. A demokracija? Demokracija je jedan sustav vlasti koji ljudi vole i u kojem su se spremni pokoriti, da upotrijebim tu riječ, dok daje rezultate. Ako godinama ne daje rezultate, ako godinama stagniramo, ako godinama padamo ekonomski, a danas je veći dio Europe u takvom stanju, onda i ljudi počinju lagano odmicati glavu od toga. Tražiti neka druga rješenja. Ta druga rješenja često nisu niti pravedna, sigurno nisu

demokratska, i ovo je sad jedna borba za strpljenje. Ovo je borba za strpljenje naroda, svakog građanina, borba da upremo zajedno, da državu uredimo tako da nam zavide oni kojima smo mi zavidjeli do jučer, jer ako smo država zapadnog civilizacijskog kruga, a s tim na usnama se išlo i u rat, onda moramo igrati po pravilima i kriterijima upravo tih država. A to su stroga pravila. Hrvatski put je bio teži put, cijena koju smo morali platiti za sve bila je barem dvostruka od cijene koju su plaćale druge države. Njima je bilo puno lakše nego nama. I to ne smijemo nikada zaboraviti. Sloboda nacije, ali i sloboda pojedinca.

Dragi časnici, dočasnici, vojnici, dragi prijatelji, generali i admirali, želim vam još jednom sve najbolje za vaš dan, želim da zajedno radimo na tome da Hrvatsku, ne izvučemo iz krize, nego da od nje počnemo raditi državu koja neće ići od krize do krize, što je nešto što gledam cijeli svoj život, 46 godina, od kad sam progledao i postao svjestan svijeta oko sebe, nego da od države napravimo zajednicu u kojoj će ljudima biti dobro živjeti, vojsku koja će biti svjetska klasa i vojsku u kojoj neće trebati ginuti i izlagati se nepotrebnim rizicima. Još jednom čestitam vam vaš dan i živjeli.